

Na temelju čl. 16. i 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), te članka 14. stavak (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 39/09 i 25/18), generalni ravnatelj Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK O PRUŽANJU USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI NA AERODROMIMA

I. OPĆI DIO

Članak 1.

(Predmet pravilnika)

- (1) Ovim pravilnikom se uređuju vrste i podvrste usluga opsluživanja koje se pružaju na zemlji na aerodromima u Bosni i Hercegovini, samoopsluživanje, pružatelji usluga opsluživanja na zemlji, nadležnost Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine za izdavanje, ukidanje i suspendiranje dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji i samoopsluživanja, uloga nadležnog aerodromskog operatora, komiteta korisnika i druga pitanja od značaja za pružanje usluga opsluživanja na zemlji i samoopsluživanja.
- (2) Ovim pravilnikom preuzimaju se odredbe Direktive Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga na aerodromima Zajednice.
- (3) Navođenje odredaba Direktive iz stavka (2) ovog članka vrši se isključivo u svrhu praćenja i informiranja o preuzimanju pravne tekovine Europske unije u zakonodavstvo Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

(Definicije)

Pojedine definicije koje se koriste u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

- (1) Aerodrom (airport), u smislu ovog pravilnika, je unaprijed definirano područje na kopnu (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno za slijetanje, polijetanje i manevriranje zrakoplova u bilo kojem dijelu ili cjelini;
- (2) BHDCA, Direkcija za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine;
- (3) ECAA sporazum označava Multilateralni sporazum između Europske unije i njenih država članica i Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Sjeverne Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih naroda na Kosovu (u skladu sa Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN 1244 od 10. lipnja 1999. godine) o uspostavi zajedničkog europskog zrakoplovnog područja;
- (4) Aerodromska infrastruktura (airport infrastructure) je osnovna fizička, logička, tehnološka i informacijsko-komunikacijska struktura koja obuhvata manevarske površine, platforme, prometnice, objekte, instalacije, sustave i opremu;
- (5) Korisnik aerodroma (airport user) je fizičko ili pravno lice odgovorno za prijevoz putnika, pošte i/ili tereta zračnim putem od ili do dotičnog aerodroma;
- (6) Operator aerodroma (operator) je svako fizičko ili pravno lice koje upravlja aerodromom i ima Potvrdu za aerodrom;
- (7) Pružatelj usluga zemaljskog opsluživanja (supplier of groundhandling services) označava svako fizičko ili pravno lice koje trećim stranama pruža jednu ili više kategorija zemaljskih usluga;
- (8) Samoopsluživanje (self handling) označava situaciju u kojoj korisnik aerodroma izravno obavlja sam za sebe jednu ili više kategorija zemaljskih usluga i za pružanje takvih usluga

ne zaključuje nikakav ugovor s trećom stranom. U smislu ove definicije, korisnici aerodroma ne smatraju se između sebe trećim stranama ako:

- a) jedan od njih ima većinski udio u vlasništvu drugog, ili
 - b) jedno te isto tijelo ima većinski udio u vlasništvu oba;
- (9) Upravno tijelo aerodroma" ili "upravni tijelo" (managing body of the airport) je tijelo koje, za prvenstveni cilj, ima rukovođenje i upravljanje aerodromskom infrastrukturom, kao i koordiniranje i kontrolu aktivnosti različitih operatora koji su prisutni na aerodromu ili u aerodromskom sustavu;
- (10) Usluge zemaljskog opsluživanja (groundhandling) označavaju usluge koje se pružaju korisnicima aerodroma na aerodromima opisanim u Dodatku I ovog pravilnika.

Članak 3.

(Primjenjivost)

- (1) Pružatelji usluga opsluživanja na zemlji imaju slobodan pristup tržištu radi pružanja jedne ili više usluga na svim aerodromima na teritoriji Bosne i Hercegovine čiji godišnji promet je veći od dva miliona (2.000.000) putnika ili pedeset hiljada (50.000) tona robe.
- (2) Ako aerodrom u Bosni i Hercegovini dostigne granicu u prijevozu robe, navedenu u stavku (1) ovog članka, a da pritom ne dostigne potrebnu granicu u prijevozu putnika, tada se odredbe ovog pravilnika, koje se odnose na pristup tržištu usluga opsluživanja na zemlji ne primjenjuju na one vrste usluga opsluživanja na zemlji koje se isključivo odnose na putnike.
- (3) Pružatelji usluga opsluživanja na zemlji moraju imati sjedište na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (4) BHDCA može, na aerodromu iz stavka (1) ovog članka, da ograniči broj pružatelja usluga opsluživanja na zemlji na najmanje dva po vrsti usluge, u pogledu sljedećih usluga:
 - a) prihvata i otprema predatog prtljaga;
 - b) prihvata i otprema zrakoplova na platformi;
 - c) opskrba zrakoplova gorivom i mazivom;
 - d) prihvata i otprema pošte i robe, u dijelu koji se odnosi na fizičko rukovanje pri dolasku, odlasku ili transferu između robnog (cargo) terminala i zrakoplova.
- (5) U slučaju ograničenja broja pružatelja usluga opsluživanja na zemlji iz stavka (4) ovog članka, najmanje jedan pružatelj usluga, koji bude imao pravo na pružanje usluga, ne može da izravno ili neizravno bude pod kontrolom:
 - a) operatora aerodroma;
 - b) korisnika aerodroma koji je prevezao više od 25% putnika ili robe u godini koja prethodi godini u kojoj su pružatelji usluga izabrani;
 - c) subjekta koji izravno ili neizravno kontrolira operatora aerodroma ili korisnika aerodroma iz točke b) ovog stavka, odnosno subjekta kojeg kontrolira operator aerodroma ili korisnik aerodroma iz točke b) ovog stavka.
- (6) Ako je broj ovlaštenih pružatelja usluga opsluživanja na zemlji ograničen na način propisan u stavku (4) ovog članka, korisnici aerodroma moraju imati, bez obzira koji im je dio aerodroma dodijeljen, za svaku vrstu usluga opsluživanja na zemlji koja je predmet ograničenja, mogućnost efektivnog izbora najmanje dva pružatelja usluga opsluživanja na zemlji, pod uvjetima koji su utvrđeni u st. (4) i (5) ovog članka.
- (7) Pružatelj usluga opsluživanja na zemlji, ovisno od kategorije zemaljskih usluga koju pruža, mora osigurati usklađenost sa postupcima sadržanim u aerodromskom priručniku aerodroma na kojoj pruža usluge, EU propisima i IATA standardima i/ili JIG standardima za kontrolu kvalitete goriva i operativnih procedura.

- (8) Operator aerodroma, kroz sustav nadzora usklađenosti u skladu sa propisima koji uređuju sigurnost zračnog prometa, nadzire usklađenost sustava upravljanja i izvođenje aktivnosti subjekta iz stavka (7) ovoga članka.
- (9) Na zahtjev BHDCA, svaki subjekt iz članka 2. ovog pravilnika mora osigurati dostupnost i uvid u rezultate provedenih nadzora.
- (10) Neovisno od stavka (1) ovog članka, pružatelj usluga opskrbe zrakoplova gorivom i mazivom može podnijeti zahtjev za dobijanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji iz oblasti opskrbe zrakoplova gorivom i mazivom na aerodromima u Bosni i Hercegovini čiji je godišnji promet putnika manji od 1.5 miliona, a koji ispunjava uvjete iz ovog pravilnika i ima ugovor sa aerodromskim operatorom.

II. VRSTE I PODVRSTE USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI

Članak 4.

(Vrste i podvrste usluga opsluživanja na zemlji)

- (1) Usluge opsluživanja na zemlji obuhvataju sljedeće vrste:
- administrativni poslovi i kontrola,
 - opsluživanje putnika,
 - prihvat i otprema predatog prtljaga,
 - prihvat i otprema pošte i robe,
 - prihvat i otprema zrakoplova na platformi,
 - opsluživanje zrakoplova,
 - opskrba zrakoplova gorivom i mazivom,
 - održavanje zrakoplova,
 - priprema leta i usluge za posadu,
 - prijevoz putnika i posade od zrakoplova i do zrakoplova,
 - opskrba zrakoplova hranom i pićem.
- (2) Dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji se izdaje za najmanje jednu od usluga iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Dozvola za samoopsluživanje se izdaje za najmanje jednu od sljedećih vrsta usluga:
- opsluživanje putnika,
 - prihvat i otprema predatog prtljaga,
 - prihvat i otprema pošte i robe,
 - prihvat i otprema zrakoplova na platformi,
 - opskrba zrakoplova gorivom i mazivom.
- (4) Izuzetno od st. (2) i (3) ovog članka, dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji i dozvola za samoopsluživanje se mogu izdati za jednu ili više podvrsta usluga opsluživanja na zemlji koje su propisane ovim pravilnikom i to u cjelini ili za pojedine dijelove tih podvrsta.

Članak 5.

(Administrativni poslovi i kontrola)

- Usluga administrativnih poslova i kontrole obuhvata sljedeće podvrste usluga:
- predstavljanje kod lokalnih vlasti ili drugih subjekata i povezivanje s njima, isplate u ime korisnika aerodroma i osiguravanje poslovnog prostora za njihove predstavnike;
 - kontrola utovara, slanje i primanje poruka i telekomunikacija;
 - rukovanje, čuvanje i vođenje zapisa o opremi za utovar;
 - bilo koja druga usluga kontrole prije, tijekom ili poslije leta i ostale administrativne usluge koje zahtijeva korisnik aerodroma.

Članak 6.

(Oppluživanje putnika)

Usluga opsluživanja putnika obuhvata sve vrste obavješćivanja i pomoći pri dolasku, odlasku, transferu ili tranzitu

putnika, uključujući obavješćivanje putnika o njihovim pravima, pregled putnih karata i putnih isprava, registraciju ručnog prtljaga i predatog prtljaga i njegov prijenos do prostora za razvrstavanje.

Članak 7.

(Prihvat i otprema predatog prtljaga)

Usluga prihvaća i otpreme predatog prtljaga obuhvata rukovanje prtljagom u prostoru za razvrstavanje, razvrstavanje prtljaga, pripremu prtljaga za otpremu, utovar i istovar vozila ili sredstava kojima se prevozi ili prenosi prtljag od zrakoplova do prostora za razvrstavanje i obratno i prijevoz prtljaga iz prostora za razvrstavanje do prostora za podizanje prtljaga.

Članak 8.

(Prihvat i otprema pošte i robe)

Usluga prihvaća i otpreme pošte i robe obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- za robu: fizičko rukovanje pri izvozu, prijevozu i uvozu robe, rukovanje robnim dokumentima, carinske procedure i provođenje svih procedura osiguravanja prema dogovoru strana ili prema zahtjevima okolnosti;
- za poštu: fizičko rukovanje dolaznom i odlaznom poštom, rukovanje poštanskim dokumentima i provođenje svih procedura osiguravanja prema dogovoru strana ili prema zahtjevima okolnosti.

Članak 9.

(Prihvat i otprema zrakoplova na platformi)

Usluga prihvaća i otpreme zrakoplova na platformi obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- navođenje zrakoplova na zemlji pri dolasku i odlasku;
- pomoć pri parkiranju zrakoplova i pribavljanje odgovarajućih sredstava;
- komunikacija između zrakoplova i pružatelja usluga na platformi;
- utovar i istovar zrakoplova, uključujući pribavljanje i rukovanje potrebnim sredstvima, kao i prijevoz posade i putnika između zrakoplova i terminala i prijevoz prtljaga između zrakoplova i terminala;
- pribavljanje i rukovanje odgovarajućim uređajima za startovanje motora;
- vuča ili izguravanje zrakoplova pri dolasku i odlasku, kao i pribavljanje i rukovanje odgovarajućim sredstvima;
- prijevoz, utovar hrane i pića u zrakoplov i istovar iz njega.

Članak 10.

(Oppluživanje zrakoplova)

Usluga opsluživanja zrakoplova obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- vanjsko i unutarnje čišćenje zrakoplova, servisiranje toaleta i opskrba vodom;
- grijanje i hlađenje putničke kabine, odstranjivanje snijega i leda, odleđivanje zrakoplova;
- preuređivanje putničke kabine odgovarajućom kabinskom opremom i skladištenje te opreme.

Članak 11.

(Opskrba zrakoplova gorivom i mazivom)

Usluga opskrbe zrakoplova gorivom i mazivom obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- organizacija i provođenje punjenja rezervoara gorivom i pražnjenja rezervoara, uključujući skladištenje goriva i kontrolu kvalitete i količine isporučenog goriva;
- dopuna ulja i drugih tekućina.

Članak 12.
(Održavanje zrakoplova)

Usluga održavanja zrakoplova obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) redovito održavanje prije leta,
- b) izvanredno održavanje koje zahtijeva korisnik aerodroma,
- c) nabavu i administracija rezervnih dijelova i odgovarajuće opreme,
- d) ugovaranje odgovarajuće pozicije za parkiranje i/ili smještaj u hangaru.

Članak 13.

(Priprema leta i usluge za posadu)

Usluga pripreme leta i usluge za posadu obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) priprema leta na aerodromu polijetanja ili na drugoj točki;
- b) pomoć tijekom leta, uključujući preusmjeravanje zrakoplova, ako je potrebno;
- c) usluge poslije leta;
- d) usluga administriranja posade.

Članak 14.

(Prijevoz putnika i posade od zrakoplova i do zrakoplova)

Usluga prijevoza putnika i posade od zrakoplova i do zrakoplova obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) organiziranje i prijevoz posade, putnika, prtljaga, robe i pošte između različitih terminala na istom aerodromu, izuzimajući prijevoz između zrakoplova i bilo koje druge točke unutar prostora istog aerodroma;
- b) bilo koji poseban prijevoz koji zahtijeva korisnik aerodroma.

Članak 15.

(Opskrba zrakoplova hranom i pićem)

Usluga opskrbe zrakoplova hranom i pićem obuhvata sljedeće podvrste usluga:

- a) povezivanje sa dobavljačima i administrativno upravljanje,
- b) skladištenje hrane i pića i opreme potrebne za njihovu pripremu,
- c) čišćenje opreme za pripremu hrane i pića,
- d) priprema i dostavljanje opreme, kao i zaliha pića i hrane.

III. PRUŽATELJI USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI

Članak 16.

(Pružanje usluga opsluživanja na zemlji)

- (1) Usluge opsluživanja na zemlji može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice ili poduzetnik koji je registriran u Bosni i Hercegovini i koji posjeduje dozvolu za pružanje jedne ili više usluga opsluživanja na zemlji koju izdaje BHDCA.
- (2) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, usluge opsluživanja na zemlji može da pruža operator aerodroma ili tijelo koje upravlja aerodromom certificirano u skladu sa propisom o utvrđivanju zahtjeva i upravnih postupaka u vezi sa aerodromima i ispunjava uvjete za pružanje usluga opsluživanja na zemlji propisane navedenim pravilnikom.
- (3) U slučaju iz stavka (2) ovog članka BHDCA ne izdaje posebnu dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, dio usluga se navodi u Potvrdi za aerodrom, a tijekom postupka certifikacije aerodroma pregleda se i prihvata Program stručnog osposobljavanja osoblja koje vrši usluge opsluživanja na zemlji, te se vrši pregled na terenu.

Članak 17.

(Uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) BHDCA izdaje dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji podnositelju zahtjeva koji ispunjava organizacijske, financijske, tehničke, tehnološke i personalne uvjete za njeno izdavanje.
- (2) Zahtjev za izdavanje dozvole BHDCA razmatra u skladu sa kriterijima koji su usklađeni sa sljedećim načelima:
 - a) onemogućavanje diskriminacije između podnositelja zahtjeva za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja, odnosno samoopsluživanja;
 - b) odražavanje cilja koji se namjerava postići;
 - c) neograničeni pristup tržištu usluga zemaljskog opsluživanja ili prava na samoopsluživanje, u skladu sa člankom 3. ovog pravilnika.

Članak 18.

(Organizacijski uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) Podnositelj zahtjeva za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji (u daljem tekstu: podnositelj zahtjeva) mora da uspostavi organizaciju koja omogućava sigurno i neprekidno pružanje odgovarajuće vrste, odnosno podvrste usluga opsluživanja na zemlji.
- (2) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta iz stavka (1) ovog članka, podnositelj zahtjeva dostavlja BHDCA operativni priručnik, koji sadrži sljedeće elemente:
 - a) sustav izmjena i dopuna operativnog priručnika;
 - b) organizacijsku šemu, podatke o odgovornom rukovoditelju i drugom rukovodećem osoblju i opis njihovih odgovornosti i dužnosti;
 - c) procedure za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja;
 - d) opremu i sredstva za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja;
 - e) kvalifikacije i obuku osoblja,
 - f) procedure zaštite na radu,
 - g) procedure za upravljanje sigurnošću i kvalitetom,
 - h) procedure za postupanje u izvanrednim situacijama.

Članak 19.

(Financijski uvjeti za izdavanje dozvole)

- (1) Uz zahtjev za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, podnositelj zahtjeva mora da dostavi dokaz:
 - a) da je solventan,
 - b) da nije u postupku stečaja ili likvidacije,
 - c) da poslovni račun nije u blokadi,
 - d) za nove pružatelje usluga, dokaz da je za prva tri mjeseca od planiranog otpočinjanja pružanja usluga zemaljskog opsluživanja sposoban da pokrije planirane fiksne i varijabilne troškove, prema poslovnom planu koji se temelji na realnim procjenama, pri čemu se ne uzimaju u obzir prihodi od poslovanja,
 - e) da je kontinuirano sposoban da ispunjava stvarne i potencijalne obveze,
 - f) potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima.
- (2) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta solventnosti iz stavka (1) točka a) ovog članka, podnositelj zahtjeva dostavlja posljednje kvartalno interni financijskoj izvješće i financijska izvješća za prethodne dvije poslovne godine, sa mišljenjem neovisnog revizora i obveznom analizom pokazatelja solventnosti.
- (3) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta iz stavka (1) točka b) ovog članka, podnositelj zahtjeva dostavlja potvrdu nadležne institucije ne stariju od 3 mjeseca.
- (4) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta iz stavka (1) točka c) ovog članka, podnositelj zahtjeva dostavlja potvrdu koju je izdala banka kod koje se vodi glavni poslovni račun.

- (5) Kao dokaz o ispunjenosti uvjeta iz stavka (1) toč. d) i e) ovog članka, podnositelj zahtjeva dostavlja poslovni plan za najmanje prve tri godine poslovanja, koji sadrži:
- podatke o financijskoj povezanosti podnositelja zahtjeva sa drugim komercijalnim djelatnostima u kojima sudjeluje, neposredno ili preko povezanih privrednih društava i drugih pravnih lica;
 - podatke o financiranju kupovine i/ili zakupa opreme koja se koristi za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, kao i uvjetima i rokovima iz ugovora o zakupu ove opreme;
 - projekcije prihoda i rashoda;
 - planirane izvore financiranja.
- (6) Podnositelj zahtjeva mora da dostavi policu osiguranja odgovornosti iz djelatnosti, kojom dokazuje da je osiguran od odgovornosti za štetu koja može da nastane kao posljedica pružanja usluga opsluživanja na zemlji na aerodromskoj infrastrukturi, imovini zračnog operatora, vozilima, prtljagu, pošti, robi i stvarima, kao i za štetu koju mogu da pretrpe putnici i lica koja nisu putnici.

Članak 20.

(Tehnički uvjeti za izdavanje dozvole)

- Oprema i sredstva koje podnositelj zahtjeva namjerava da koristi za pružanje usluga opsluživanja na zemlji moraju, po broju i karakteristikama, da odgovaraju planu poslovanja, obimu prometa i tipovima zrakoplova koji se planiraju za opslugu.
- Podnositelj zahtjeva je dužan da, uz zahtjev, dostavi spisak opreme i sredstava koje namjerava da koristi za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, kao i dokaze o pravu svojine ili korištenja nad njima.
- Podnositelj zahtjeva je dužan da omogući uvid u opremu i sredstva koje namjerava da koristi za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, kao i u dokumentaciju o njihovom tehničkom održavanju.
- Podnositelj zahtjeva mora da utvrdi sustav čuvanja i održavanja opreme i sredstava za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, koji je u skladu sa procedurama i preporukama njihovog proizvođača, kao i uvjetima i propisima koji važe na aerodromu na kojem se planira pružanje usluga.
- U okviru sustava iz stavka (4) ovog članka, podnositelj zahtjeva utvrđuje kriterije koje oprema i sredstva moraju da zadovolje za siguran rad, kao i način pregleda ispravnosti opreme i sredstava prije njihove uporabe.
- Mjesto za odlaganje i čuvanje opreme i sredstava za pružanje usluga opsluživanja na zemlji mora da zadovoljava standarde proizvođača te opreme, odnosno sredstava.

Članak 21.

(Posebni tehnički uvjeti za izdavanje dozvole)

- Podnositelj zahtjeva mora da podnese dokaz da je osigurao odgovarajući prostor koji zadovoljava uvjete i standarde neophodne za skladištenje i čuvanje opreme, rezervnih dijelova, materijala i sredstava ako namjerava da pruža sljedeće podvrste usluga opsluživanja na zemlji:
 - preuređivanje putničke kabine odgovarajućom kabinskom opremom i skladištenje te opreme;
 - organizacija i provođenje punjenja rezervoara gorivom i pražnjenja rezervoara, uključujući skladištenje goriva i kontrolu kvalitete i količine isporučenog goriva;
 - nabava i administracija rezervnih dijelova i odgovarajuće opreme;
 - skladištenje hrane i pića i opreme potrebne za njihovu pripremu;

- rukovanje, čuvanje i vođenje zapisa o opremi za utovar.
- Podnositelj zahtjeva mora da podnese dokaz da je osigurao opremu koja omogućava sigurnu dvosmjernu komunikaciju sa zrakoplovom u letu ako namjerava da pruža podvrstu usluga opsluživanja na zemlji koja se odnosi na pomoć tijekom leta, uključujući preusmjeravanje zrakoplova, ako je potrebno.

Članak 22.

(Tehnološki uvjeti za izdavanje dozvole)

- Operativni priručnik podnositelja zahtjeva mora da sadrži standardne procedure za pružanje svih vrsta, odnosno podvrsta usluga opsluživanja na zemlji koje namjerava da obavlja, uključujući koordinaciju sa korisnicima aerodroma i tijelom koje upravlja aerodromom, kao i koordinaciju aktivnosti i procedure pružanja usluga za korisnike sa posebnim zahtjevima.
- U procedurama za pružanje usluga podnositelj zahtjeva definira opis poslova, proces rada, osoblje koje pruža usluge, kao i potrebnu opremu i sredstva i način njihovog korištenja, tako da se usluga opsluživanja na zemlji pruža na siguran način i u skladu sa propisima, međunarodnim standardima i preporučenom praksom u zrakoplovnoj industriji, kao i tehničkim specifikacijama proizvođača opreme koja se koristi.
- U procedurama za pružanje usluga podnositelj zahtjeva uspostavlja standarde koji se tiču određivanja potrebnog broja osoblja i opreme, u skladu sa vremenskim normama za opisane poslove.
- Procedure za pružanje usluga moraju da budu usaglašene sa važećim aerodromskim priručnikom aerodroma na kojem se usluge pružaju.

Članak 23.

(Posebni tehnološki uvjeti za izdavanje dozvole)

- Procedura za pružanje usluge ukrcavanja i iskrcavanja putnika mora da utvrdi postupak prijema putnika sa invaliditetom i smanjenom pokretljivošću, kako bi se tim licima omogućilo da se, pod jednakim uvjetima i bez diskriminacije, prevoze u zračnom prometu i da se opsluživanje specijalnih kategorija putnika obavlja na siguran način.
- Procedure za pružanje usluga ukrcavanja i iskrcavanja putnika i utovara i istovara prtljaga moraju da utvrde postupke sa opasnim materijama u prijevozu, oružjem i municijom i posebnim vrstama tereta.
- Procedura za pružanje usluge prihvata i otpreme zrakoplova na platformi mora da utvrdi postupke za provjeru sigurnog korištenja platforme prije i nakon pružanja usluga.
- Procedura za pružanje usluge opskrbe zrakoplova gorivom i mazivom mora da utvrdi postupke u slučaju prosipanja goriva, maziva i drugih zapaljivih tekućina na platformi.
- Procedura za pružanje usluge redovitog održavanja zrakoplova prije leta (linijsko održavanje) mora da bude usklađena sa procedurama korisnika aerodroma.

Članak 24.

(Personalni uvjeti za izdavanje dozvole)

- Podnositelj zahtjeva mora da osigura dovoljan broj kvalificiranog i stručno obučenog/osposobljenog osoblja u ovisnosti od vrste usluge koju pruža.
- Za obavljanje pojedinih vrsta, odnosno podvrsta usluga opsluživanja na zemlji, podnositelj zahtjeva mora da raspolaze osobljem koje posjeduje odgovarajuće dozvole ili potvrde o obučenosti/o stručnoj osposobljenosti, koje su izdate u centrima za obuku za stručno osposobljavanje.

- (3) Osoblje koje pruža uslugu pripreme leta i usluge za posadu mora da posjeduje važeću potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za dispečera prometa.
- (4) Osoblje koje pruža uslugu redovitog održavanja zrakoplova, kao i druge usluge održavanja koje zahtijeva korisnik aerodroma, mora da posjeduje važeću dozvolu za održavanje zrakoplova.
- (5) Potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove domaćice/domaćina zrakoplovnog pristaništa mora da posjeduje osoblje koje pruža uslugu opsluživanja putnika, osim osoblja koje vrši registraciju putnika.
- (6) Potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove parker signaliste mora da posjeduje osoblje koje pruža sljedeće podvrste usluga:
 - a) navođenje zrakoplova na zemlji pri dolasku i odlasku,
 - b) pomoć pri parkiranju zrakoplova i pribavljanje odgovarajućih sredstava.
- (7) Potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove kontrolora opsluživanja zrakoplova, putnika i stvari mora da posjeduje osoblje koje pruža sljedeće podvrste usluga:
 - a) kontrola utovara, slanje i primanje poruka i telekomunikacija;
 - b) bilo koja druga usluga kontrole prije, tijekom ili poslije leta i ostale administrativne usluge koje zahtijeva korisnik aerodroma.
- (8) Potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove rukovatelja aerodromskom opremom mora da posjeduje osoblje koje pruža sljedeće podvrste usluga:
 - a) pribavljanje i rukovanje odgovarajućim uređajima za startovanje motora;
 - b) vuča ili izguravanje zrakoplova pri dolasku i odlasku, kao i pribavljanje i rukovanje odgovarajućim sredstvima;
 - c) utovar i istovar zrakoplova, uključujući pribavljanje i rukovanje potrebnim sredstvima, kao i prijevoz posade i putnika između zrakoplova i terminala i prijevoz prtljaga između zrakoplova i terminala;
 - d) prijevoz, utovar hrane i pića u zrakoplov i istovar iz njega;
 - e) servisiranje toaleta i opskrba vodom;
 - f) grijanje i hlađenje putničke kabine, odstranjivanje snijega i leda, odleđivanje zrakoplova.
- (9) Osoblje koje pruža uslugu opskrbe zrakoplova gorivom i mazivom mora da posjeduje potvrdu o obučeniosti/o stručnoj osposobljenosti za poslove vozača punitelja gorivom, manipulant gorivom pomoćnika punitelja gorivom ili skladištara goriva, u ovisnosti od poslova koje treba da obavlja.

Članak 25.

(Obuka/osposobljavanje osoblja)

- (1) Podnositelj zahtjeva je dužan da u svom operativnom priručniku utvrdi program obuke/osposobljavanja osoblja koje koje namjerava da angažira za pružanje usluga, kao i sustav za vođenje i čuvanje zapisa o provedenim obukama/osposobljavanjima.
- (2) Program obuke/osposobljavanje iz stavka (1) ovog članka mora da sadrži osnovnu obuku za sve uposlene, specijalističku obuku za svako radno mjesto, praktičnu obuku na radnom mjestu i periodičnu obuku radi obnove znanja.
- (3) Prilikom uvođenja u rad nove ili modificirane opreme ili sredstava, pružatelj usluga opsluživanja na zemlji je obavezan da organizira odgovarajuću obuku/osposobljavanje.

Članak 26.

(Obučeniost/osposobljenost za obavljanje poslova u transportu opasne robe)

Potvrdu o završenoj stručnoj obuci/osposobljavanju za obavljanje poslova u transportu opasne robe, prema programima koje odobrava BHDCA, mora da posjeduje osoblje koje pruža sljedeće vrste, odnosno podvrste usluga opsluživanja na zemlji:

- a) opsluživanje putnika,
- b) prihvat i otprema predatog prtljaga,
- c) prihvat i otprema pošte i robe,
- d) opskrba zrakoplova gorivom i mazivom,
- e) kontrola utovara, slanje i primanje poruka i telekomunikacija,
- f) utovar i istovar zrakoplova, uključujući pribavljanje i rukovanje potrebnim sredstvima, kao i prijevoz posade i putnika između zrakoplova i terminala i prijevoz prtljaga između zrakoplova i terminala.

IV. SAMOOPSLUŽIVANJE

Članak 27.

(Samostalno obavljanje usluga opsluživanja na zemlji)

- (1) Korisnik aerodroma za svoje potrebe može obavljati jednu ili više kategorija usluga opsluživanja na zemlji.
- (2) U slučaju kada korisnik aerodroma ispunjava uvjete da obavlja, za sopstvene potrebe, jednu ili više usluga opsluživanja na zemlji, BHDCA izdaje dozvolu za samoopsluživanje.
- (3) BHDCA izdaje dozvolu za samoopsluživanje korisniku aerodroma koji ispunjava organizacijske, tehničke, tehnološke i personalne uvjete za njeno izdavanje.
- (4) Odredbe ovog pravilnika koje se odnose na izdavanje i važenje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji shodno se primjenjuju i na dozvolu za samoopsluživanje, osim ako je drugačije propisano.
- (5) Izuzetno od stavka (1) ovoga članka, na aerodromima čiji godišnji promet nije manji od milion putnika ili 25 000 tona tereta, na zahtjev upravnog tijela aerodroma, BHDCA može ograničiti broj korisnika aerodroma koji žele samostalno obavljati sljedeće kategorije usluga opsluživanja na zemlji, ali taj broj ne može biti ograničen na manje od dva korisnika aerodroma:
 - a) rukovanje prtljagom,
 - b) rukovanje na stajanci,
 - c) rukovanje gorivom i mazivom,
 - d) rukovanje teretom i poštom u pogledu fizičkog rukovanja teretom i poštom pri dolasku, odlasku ili transferu između robnog terminala i zrakoplova.
- (6) Zahtjev iz stavka (2) ovog članka mora sadržavati:
 - a) naznaku za koju od kategorija iz stavka (2) ovog pravilnika se traži ograničenje,
 - b) razloge kojima se to ograničenje opravdava, te
 - c) plan odgovarajućih mjera za prevladavanje navedenih razloga za ograničenje.
- (7) Ograničenje iz stavka (2) ovog članka ne smije:
 - a) nepotrebno narušavati ciljeve ovog pravilnika,
 - b) narušavati načelo tržišnog takmičenja između pružatelja zemaljskih usluga i/ili korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge i
 - c) primjenjivati se u obimu većem nego što je potrebno.
- (8) Ukoliko se broj korisnika aerodroma, koji žele samostalno obavljati zemaljske usluge, ograniči u skladu sa stavkom (2) ovog članka, samostalno obavljanje odgovarajućih zemaljskih usluga bit će dopušteno u skladu sa člankom 3. ovog pravilnika onim korisnicima aerodroma koji su u prethodnoj kalendarskoj godini prevezli najveći broj putnika

- na/sa aerodroma na kojem žele organizirati samostalno obavljanje zemaljskih usluga.
- (9) BHDCA može bilo kad, ali u svakom slučaju svake tri godine, ponovo ispitati listu odobrenih korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju usluge opsluživanja na zemlji na temelju kriterija broja prevezenih putnika u prethodnoj kalendarskoj godini. Ako novo ispitivanje liste pokaže da postoji novi zainteresirani korisnik aerodroma koji želi samostalno obavljati usluge opsluživanja na zemlji sa većim brojem prevezenih putnika, tada će, najkasnije šest mjeseci nakon ispitivanja liste, već odobreni korisnik aerodroma koji samostalno obavlja usluge opsluživanja na zemlji sa najmanjim brojem prevezenih putnika biti zamijenjen tim novim korisnikom aerodroma koji želi samostalno obavljati usluge opsluživanja na zemlji.
- (10) Ukoliko se broj korisnika aerodroma, koji žele samostalno obavljati usluge opsluživanja na zemlji, ograniči u skladu sa stavkom (2) ovog članka, o toj odluci bit će obaviješteno upravno tijelo aerodroma, a odluka će biti objavljena na internet stranici aerodroma na koji se odluka o ograničenju odnosi, te će biti dostupna svim zainteresiranim korisnicima aerodroma.
- (11) Protiv odluke BHDCA iz stavka (2) ovog članka, koja je konačna u upravnom postupku, može se pokrenuti upravni spor.

V. IZDAVANJE DOZVOLE ZA PRUŽANJE USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI

Članak 28.

(Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole)

- (1) Zahtjev za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanja podnosi se BHDCA najkasnije 60 dana prije planiranog početka pružanja usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanja.
- (2) Uz zahtjev iz stavka (1) ovog članka podnositelj zahtjeva mora da dostavi operativni priručnik, dokaze o ispunjavanju uvjeta propisanih ovim pravilnikom, program sigurnosti civilnog zrakoplovstva, ukoliko pružatelj zemaljskih usluga vrši primjenu sigurnosnih mjera, u skladu sa propisima koje donosi BHDCA iz oblasti sigurnosti civilnog zrakoplovstva, kao i izjavu o provođenju standarda i preporučene prakse o zaštiti okoliša.
- (3) Obrazac zahtjeva za izdavanje, izmjenu i produženje važenja dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanje dat je u Prilogu 1. ovog pravilnika.

Članak 29.

(Provođenje postupka)

- (1) Generalni ravnatelj BHDCA svojim rješenjem formira tim za provođenje postupka za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanja.
- (2) Po prijemu zahtjeva za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ili samoopsluživanja, vođa tima BHDCA, zajedno sa članovima tima, utvrđuje da li podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete za izdavanje dozvole.
- (3) Vođa tima iz stavka (1) ovog članka dužan je pribaviti stručno mišljenje od drugih članova tima BHDCA po pitanju zahtjeva.
- (4) Po završenom postupku, vođa tima, na temelju dostavljenih mišljenja članova tima, sačinjava pisano izvješće o utvrđivanju činjeničnog stanja i dostavlja ga generalnom ravnatelju BHDCA i podnositelju zahtjeva.
- (5) Ako su u izvješću o utvrđivanju činjeničnog stanja utvrđene nepravilnosti zbog kojih se dozvola ne može izdati, a koje nije moguće otkloniti korektivnim mjerama, vođa tima BHDCA izrađuje rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole i dostavlja ga generalnom ravnatelju na potpis.

- (6) Ako je u izvješću o utvrđivanju činjeničnog stanja utvrđeno postojanje nepravilnosti koje je moguće otkloniti, vođa tima BHDCA nalaže podnositelju zahtjeva da predloži korektivne mjere za otklanjanje nepravilnosti i rokove za njihovo poduzimanje.
- (7) Članovi tima procjenjuju korektivne mjere koje je predložio podnositelj zahtjeva i prihvataju ih ako su prihvatljive za otklanjanje uočenih nepravilnosti, a podnositelj zahtjeva mora da primijeni korektivne mjere koje su prihvatili članovi tima BHDCA.

Članak 30.

(Rješenje)

- (1) Generalni ravnatelj BHDCA, na prijedlog vođe tima BHDCA, donosi rješenje kojim se odbija zahtjev za izdavanje dozvole ako:
- podnositelj zahtjeva ne predloži korektivne mjere u roku od 30 dana, računajući od dana kada je primio izvješće o izvršenoj provjeri koji sadrži nalog za predlaganje korektivnih mjera; ili
 - podnositelj zahtjeva ne primijeni korektivne mjere koje su prihvatili članovima tima BHDCA u roku koji je sporazumno određen između BHDCA i podnositelja zahtjeva.
- (2) Ako u izvješću o utvrđivanju činjeničnog stanja nisu utvrđene nepravilnosti zbog kojih nije moguće izdati dozvolu ili su utvrđene nepravilnosti koje ne utječu neposredno na sigurnost zračnog prometa, generalni ravnatelj BHDCA, na prijedlog vođe tima BHDCA, donosi rješenje o izdavanju dozvole i podnositelju zahtjeva izdaje dozvolu.
- (3) Rješenjem o izdavanju dozvole odobrava se i operativni priručnik podnositelja zahtjeva.
- (4) O izdavanju dozvole, kao i o svim promjenama koje se odnose na dozvolu, vođa tima BHDCA obavješćuje operatora aerodroma na kojem se pružaju usluge opsluživanja na zemlji.
- (5) Dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji se izdaje na obrascu koji je dat u Prilogu 2. ovog pravilnika, a dozvola za samoopsluživanje na obrascu koji je dat u Prilogu 3. ovog pravilnika.

Članak 31.

(Važenje dozvole)

- (1) Dozvola za pružanje usluga opsluživanja na zemlji i dozvola za samoopsluživanje važe tri godine, izuzev u slučaju suspenzije ili stavljanja van snage.
- (2) Važenje dozvole iz stavka (1) ovog članka se odnosi na sve vrste, podvrste ili dijelove podvrsta usluga opsluživanja na zemlji za koje je dozvola izdata.
- (3) Tijekom važenja dozvole iz stavka (1) ovog članka BHDCA vrši nadzor nad imateljem dozvole prema programu nadzora BHDCA.
- (4) Imatelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji je dužan da osigura kontinuitet u pružanju usluga opsluživanja na zemlji, odnosno samoopsluživanja, kao i da usluge za koje posjeduje dozvolu pruža na pošten i nediskriminatoran način.

Članak 32.

(Izmjena dozvole)

- (1) Imatelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji može, tijekom važenja dozvole, da podnese zahtjev za izdavanje dozvole za novu vrstu, podvrstu ili dio podvrste usluga opsluživanja na zemlji (izmjenu dozvole), sa dokazima o ispunjenosti uvjeta za njihovo izdavanje.
- (2) Na temelju zahtjeva za izmjenu dozvole, BHDCA vrši provjeru ispunjenosti uvjeta za izdavanje dozvole za novu

vrstu, podvrstu ili dio podvrste usluga opsluživanja na zemlji i donosi rješenje o tom zahtjevu.

- (3) U slučaju izmjene dozvole, nova vrsta, podvrsta ili dio podvrste usluga opsluživanja na zemlji, čije vršenje je BHDCA odobrila, unosi se u obrazac dozvole i važi do isteka roka važenja dozvole.

Članak 33.

(Produženje roka važenja dozvole)

- (1) Za produženje roka važenja dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, odnosno dozvole za samoopsluživanje, imatelj dozvole podnosi BHDCA zahtjev za obavljanje nadzora i to najranije 60 dana prije isteka roka važenja dozvole.
- (2) Uz zahtjev iz stavka (1) ovog članka, imatelj dozvole podnosi sljedeću dokumentaciju:
- izjavu o tome da nema promjena u pogledu uvjeta pod kojima je dozvola izdata;
 - financijsko izvješće za posljednju poslovnu godinu, sa izvješćem neovisnog revizora i analizom pokazatelja likvidnosti i solventnosti;
 - potvrdu nadležne institucije da imatelj dozvole nema neizmirenih obveza po osnovu javnih prihoda, ne stariju od 3 mjeseca;
 - potvrdu nadležne institucije da imatelj dozvole nema neizmirenih obveza po osnovu poreza i doprinosa za uposlone, ne stariju od 3 mjeseca;
 - poslovni plan za godinu u kojoj se vrši produženje roka važenja dozvole;
 - policu osiguranja.
- (3) Ako se nadzorom utvrdi da imatelj dozvole i dalje ispunjava uvjete pod kojima je dozvola izdata, BHDCA donosi rješenje o produženju roka važenja dozvole na naredne tri godine i izdaje novi obrazac dozvole.

Članak 34.

(Suspenzija dozvole)

- (1) Ako zrakoplovni inspektor, vršeći inspekcijski nadzor, ustanovi da imatelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ne ispunjava neki od uvjeta pod kojim je dozvola izdata, suspendiraće dozvolu.
- (2) Prijedlog za suspenziju dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji može da podnese generalnom ravnatelju BHDCA i vođa tima za izdavanje dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ako utvrdi da imatelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji ne ispunjava neki od uvjeta na temelju kojih je dozvola izdata.
- (3) BHDCA može, na zahtjev operatora aerodroma, da suspendira dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, odnosno samoopsluživanja, ako pružatelj usluga opsluživanja na zemlji, odnosno korisnik aerodroma koji se samoopslužuje, ne poštuje pravila koja su utvrđena kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje aerodroma.
- (4) Pravila iz stavka (3) ovog članka moraju da budu u skladu sa sljedećim načelima:
- moraju se primjenjivati na nediskriminatoran način na različite pružatelje usluga i korisnike aerodroma,
 - moraju da budu vezana za cilj koji se namjerava postići,
 - ne smiju u praksi da ograničavaju pristup tržištu ili slobodu samoopsluživanja na razinu ispod one koja je predviđena ovim pravilnikom.

Članak 35.

(Trajanje i dejstvo suspenzije dozvole)

- (1) U slučaju da uvaži prijedlog za suspenziju dozvole, generalni ravnatelj BHDCA donosi rješenje o potpunoj ili

djelomičnoj suspenziji dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji.

- (2) Rješenjem o potpunoj suspenziji imatelju dozvole se zabranjuje da pruža sve usluge opsluživanja na zemlji, a rješenjem o djelomičnoj suspenziji imatelju dozvole se zabranjuje da obavlja neke od usluga koje su upisane u dozvolu.
- (3) Suspenzija dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji može da traje najduže šest mjeseci, računajući od dana kada je dostavljeno rješenje o suspenziji.
- (4) U rješenju o potpunoj ili djelomičnoj suspenziji BHDCA može da naloži imatelju dozvole da u određenom roku ispunji odgovarajuće obveze sa ciljem ispunjenja propisanih uvjeta za važenje dozvole.
- (5) Suspenzija dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji se ukida ako imatelj dozvole, prije isteka roka određenog rješenjem o suspenziji, ispunji obveze koje su mu naložene tim rješenjem.

Članak 36.

(Stavljanje dozvole van snage)

BHDCA stavlja van snage dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji u sljedećim slučajevima:

- ako imatelj dozvole ne ispunji obveze koje su mu naložene rješenjem o suspenziji dozvole do isteka roka koji je određen u rješenju o suspenziji;
- neposredno na temelju prijedloga zrakoplovnog inspektora ili vođe tima za izdavanje dozvole za stavljanje dozvole van snage ako je očigledno da imatelj dozvole ne može ispuniti uvjete propisane za pružanje usluga opsluživanja na zemlji;
- ako, uprkos upozorenju BHDCA, imatelj dozvole nastavi da usluge za koje posjeduje dozvolu pruža na nepošten ili diskriminatoran način;
- ako imatelj dozvole:
 - ne pruža usluge za koje mu je dozvola izdata u periodu od godinu dana od izdavanja dozvole, ili
 - ima prekid duži od godinu dana u pružanju usluga za koje mu je dozvola izdata;
- na izričit pisani zahtjev imatelja dozvole.

U ovisnosti od konkretnog slučaja, rješenje o stavljanju van snage dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji BHDCA donosi za sve vrste, podvrste ili dijelove podvrsta usluga opsluživanja na zemlji za koje je dozvola izdata ili za samo neke od njih.

Članak 37.

(Promjene u toku važenja dozvole)

- (1) Nositelj dozvole za pružanje usluga opsluživanja na zemlji je dužan da obavijesti BHDCA o namjeri da izvrši promjene u funkcionalnom sustavu, i to najkasnije 30 dana prije planirane promjene.
- (2) Promjene iz stavka 1. ovog članka imatelj dozvole mora da unese u operativni priručnik, kao i da provede odgovarajuću obuku osoblja koje pruža usluge opsluživanja na zemlji.

VI. TIJELO KOJE UPRAVLJA AERODROMOM

Članak 38.

(Upravno tijelo aerodroma)

- (1) Kada aerodromom upravljaju dva ili više tijela, za potrebe ovog pravilnika, svako od tih tijela smatrat će se dijelom upravnog tijela aerodroma.
- (2) Kada jedno tijelo upravlja sa više aerodroma, za potrebe ovog pravilnika, svaki od tih aerodroma smatrat će se izdvojenom cjelinom.
- (3) Za osiguravanje provođenja odredaba ovog pravilnika, nadležni organ je BHDCA, sa nadležnostima koje su propisane ovim pravilnikom.

Članak 39.

(Razdvajanje računa)

- (1) Kada operator aerodroma, korisnik aerodroma ili pružatelj usluga opsluživanja na zemlji pruža usluge, mora voditi odvojeno računovodstvo za djelatnost usluga opsluživanja na zemlji od računovodstva za svoje druge djelatnosti, u skladu s važećom komercijalnom praksom.
- (2) Godišnje financijsko izvješće mora sadržavati izjavu o tome da je izvršeno razdvajanje računovodstva iz stavka (1) ovog članka i, u slučaju kada operator aerodroma pruža usluge opsluživanja na zemlji, da nema financijskih tokova između djelatnosti usluga opsluživanja na zemlji i njegovih drugih djelatnosti.
- (3) Ukoliko financijska izvješća pružatelja usluga opsluživanja na zemlji podliježu obvezi revidiranja od strane neovisnog ovlaštenog revizora, revizorsko izvješće mora sadržavati konstataciju revizora o tome da li je izvršeno razdvajanje računovodstva i da nema financijskih tokova između djelatnosti usluga opsluživanja na zemlji i njegovih drugih djelatnosti.
- (4) Godišnje financijsko izvješće sa izvješćem neovisnog revizora, iz stavka (2) ovog članka, dostavlja se BHDCA u roku koji nije duži od 6 mjeseci od završetka prethodne financijske godine.

VII. KOMITET KORISNIKA

Članak 40.

(Komitet korisnika aerodroma)

- (1) Komitet korisnika aerodroma mora biti formiran za svaki aerodrom na koji se primjenjuju odredbe ovog pravilnika. Svi korisnici aerodroma imaju pravo biti u Komitetu.
- (2) Komitet korisnika aerodroma čine predstavnici korisnika aerodroma ili organizacija koje ih predstavljaju.
- (3) Komitet korisnika aerodroma formirat će upravno tijelo aerodroma u roku od 3 (tri) mjeseca od dana stupanja na snagu ovog pravilnika.
- (4) Komitet korisnika aerodroma mora donijeti Poslovnik o radu Komiteta.

Članak 41.

(Konzultacije)

- (1) Operator aerodroma, Komitet korisnika aerodroma koji koriste aerodromske usluge i poduzeća koja pružaju usluge opsluživanja na zemlji održavaju obvezne konzultacije koje se odnose na primjenu ovog pravilnika.
- (2) Konzultacije iz stavka (1) ovog članka se, pored ostalog, odnose na cijene usluga opsluživanja na zemlji za koje su odobrena izuzeća u skladu sa člankom 43. stavak (1) točka b) ovog pravilnika, kao i na uređenje pružanja tih usluga.
- (3) Konzultacije iz stavka (1) ovog članka se organiziraju najmanje jednom godišnje.

VIII. CENTRALIZIRANA INFRASTRUKTURA

Članak 42.

(Centralizirana infrastruktura)

- (1) Centraliziranom infrastrukturom koja se koristi za pružanje usluga na zemlji, čija kompleksnost, troškovi ili utjecaj na okoliš ne dopuštaju podjelu ili dupliranje, kao što su sustavi za sortiranje prtljaga, odmrzavanje, pročišćavanje vode i distribuciju goriva, upravlja upravno tijelo aerodroma ili drugo tijelo koje BHDCA odredi da može upravljati tom infrastrukturom.
- (2) Osim centralizirane infrastrukture iz stavka (1) ovog članka, i drugi objekti aerodroma mogu se proglasiti centraliziranom infrastrukturom, imajući na umu postojeća ograničenja raspoloživog prostora i kapaciteta na tom aerodromu.

- (3) Zahtjev za proglašavanjem određene infrastrukture na aerodromu centraliziranom, BHDCA podnosi tijelo koje upravlja tom infrastrukturom.
- (4) Zahtjev iz stavka (3) ovog članka mora sadržavati:
 - a) naziv i namjenu infrastrukture za koju se traži da bude proglašena centraliziranom;
 - b) specifična ograničenja raspoloživog prostora ili kapaciteta kojima se taj zahtjev opravdava;
 - c) izrađen plan odgovarajućih mjera za prevladavanje tih ograničenja kojima se zahtjev opravdava, kada je to moguće.
- (5) Odluku o proglašavanju određene infrastrukture na aerodromu centraliziranom donosi BHDCA.
- (6) Odluka iz stavka (5) ovog članka ne smije:
 - a) nepotrebno narušavati ciljeve ovog pravilnika,
 - b) narušavati načelo tržišnog takmičenja između pružatelja zemaljskih usluga i/ili korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge,
 - c) primjenjivati se u obimu većem nego što je potrebno.
- (7) O odluci o proglašavanju određene infrastrukture na aerodromu centraliziranom bit će obaviješteno upravno tijelo aerodroma, a odluka će biti objavljena na internet stranici aerodroma na koji se odluka odnosi, te će biti dostupna svim zainteresiranim pružateljima usluga opsluživanja na zemlji i korisnicima aerodroma.
- (8) Upravno tijelo aerodroma, ili tijelo koje upravlja centraliziranom infrastrukturom, obvezni su osigurati slobodan pristup centraliziranoj infrastrukturi, te transparentno, objektivno i nediskriminirajuće korištenje te infrastrukture svim pružateljima zemaljskih usluga i svim korisnicima aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge, unutar ograničenja propisanih ovim pravilnikom.

Članak 43.

(Izuzeća)

- (1) Zbog specifičnih ograničenja raspoloživog prostora ili kapaciteta, koja posebno proizilaze iz zagušenosti i stupnja iskorištenosti prostora, upravno tijelo aerodroma može pisanim putem zatražiti od BHDCA da:
 - a) ograniči broj pružatelja jedne ili više kategorija onih usluga opsluživanja na zemlji koje nisu navedene u članku 3. stavak (4) ovog pravilnika. U tom slučaju primjenjivat će se odredbe članka 3. st. (5) i (6) ovog pravilnika;
 - b) ograniči obavljanje jedne ili više usluga opsluživanja na zemlji iz članka 27. stavak (5) ovog pravilnika na samo jednog pružatelja usluga opsluživanja na zemlji;
 - c) ograniči broj korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju usluge opsluživanja na zemlji za obavljanje kategorija onih usluga opsluživanja na zemlji koje nisu navedene u članku 27. stavak (2) ovog pravilnika, na dva korisnika aerodroma. U tom slučaju primjenjivat će se odredbe članka 27. stavak (5) ovog pravilnika;
 - d) zabrani samostalno obavljanje zemaljskih usluga ili ga ograniči na jednog korisnika aerodroma, za usluge iz članka 27. stavak (2) ovog pravilnika.
- (2) BHDCA može odobriti zahtjev za izuzeće iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Za svako izuzeće iz stavka (1) ovoga članka:
 - a) mora biti naznačeno za koju je kategoriju usluga opsluživanja na zemlji odobreno,
 - b) moraju biti navedena specifična ograničenja raspoloživog prostora ili kapaciteta kojima se to izuzeće opravdava, te
 - c) mora biti izrađen plan odgovarajućih mjera za prevladavanje ograničenja.

- (4) Izuzeća iz stavka (2) ovog članka ne smiju:
- nepotrebno narušavati ciljeve ovoga pravilnika,
 - narušavati načelo tržišnog takmičenja između pružatelja zemaljskih usluga i/ili korisnika aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge i
 - primjenjivati se u obimu većem nego što je potrebno.
- (5) Izuzeća za slučajeve iz stavka (1) toč. a), c) i d) ovoga članka ne smiju trajati duže od tri godine. Ako se pojavi novi zahtjev za izuzećem osnovan na drugim razlozima u odnosu na prethodni zahtjev, BHDCA mora, najkasnije tri mjeseca prije isteka roka na koje je izuzeće odobreno, odlučiti o novom zahtjevu, te postupati u skladu s odredbama ovog članka.
- (6) Izuzeća za slučaj iz stavka (1) točke b) ovog članka ne smiju trajati duže od dvije godine.
- (7) O odluci o izuzeću iz stavka (2) ovog članka bit će obaviješteno upravno tijelo aerodroma, a odluka će biti objavljena na internet stranici aerodroma na koji se izuzeće odnosi, te će biti dostupna svim zainteresiranim pružateljima usluga opsluživanja na zemlji i korisnicima aerodroma.

Članak 44.

(Postupak izbora pružatelja usluga opsluživanja na zemlji)

- Ako BHDCA ograniči broj pružatelja usluga opsluživanja na zemlji u skladu sa člankom 3. stavak (4) ovog pravilnika ili donese odluku o izuzeću u skladu sa člankom 43. ovog pravilnika, postupak izbora pružatelja usluga opsluživanja na zemlji se sastoji od određivanja mjerila za izbor, objavljivanja javnog natječaja za podnošenje ponuda, prikupljanja ponuda i donošenja odluke o izboru pružatelja usluga.
- Postupak izbora pružatelja usluga opsluživanja na zemlji provodi upravno tijelo aerodroma uz konzultacije Komiteta korisnika aerodroma pod uvjetom da upravno tijelo aerodroma:
 - ne pruža identične kategorije zemaljskih usluga,
 - nema izravnu ili neizravnu kontrolu nad bilo kojim pružateljem takvih usluga, i
 - nije na drugi način povezan sa takvim pružateljem zemaljskih usluga.
- Ukoliko nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (2) ovog članka, izbor provodi BHDCA, te utvrđuje uvjete javnog natječaja, prikuplja ponude i obavlja izbor pružatelja zemaljskih usluga nakon konzultacija sa Komitetom korisnika aerodroma i upravnim tijelom aerodroma.
- Upravno tijelo aerodroma ima obvezu da obavijesti BHDCA o svim okolnostima koje bi mogle utjecati na uvjete iz stavka (2) ovog članka.
- Mjerila za izbor moraju da budu primjerena, objektivna, transparentna i nediskriminatorna i da obuhvataju, pored ostalog, standardne uvjete ili tehničke specifikacije koje su utvrđene za aerodrom.
- Javni natječaj za podnošenje ponuda objavljuje se najmanje u jednim dnevnim novinama koje su dostupne u Bosni i Hercegovini, u oba entiteta, i mora da sadrži najmanje sljedeće elemente:
 - vrste usluga za koje se objavljuje javni natječaj,
 - uvjete koje mora da ispuni pružatelj usluga opsluživanja na zemlji,
 - vrijeme na koje se pružatelj usluga opsluživanja na zemlji bira,
 - mjerila za izbor pružatelja usluga,
 - rok za podnošenje ponuda,
 - rok za donošenje odluke o izboru,
 - pouku o pravnom lijeku.
- Na javni natječaj za podnošenje ponuda može da se prijavi svaki pružatelj usluga opsluživanja na zemlji koji posjeduje

važću dozvolu za pružanje usluga opsluživanja na zemlji, odnosno dozvolu za samoopsluživanje, izdatu u skladu sa odredbama ovog pravilnika.

- Tijelo koje je provelo izbor pružatelja usluga u skladu sa ovim člankom obavješćuje Komitet korisnika aerodroma o rezultatima postupka javnog natječaja.

Članak 45.

(Donošenje odluke o izboru pružatelja usluga opsluživanja na zemlji)

- Pružatelji usluga opsluživanja na zemlji biraju se na maksimalni period od sedam godina.
- Ako pružatelj usluga opsluživanja na zemlji prestane da pruža usluge prije isteka vremena na koje je izabran, bira se novi pružatelj usluga na temelju istog postupka.
- Ako pružatelja usluga opsluživanja na zemlji bira operator aerodroma, nezadovoljna strana može da izjavi prigovor BHDCA u roku od 15 dana od dana kad je primila odluku o izboru.
- Ako pružatelja usluga opsluživanja na zemlji bira BHDCA, nezadovoljna strana može da se žali u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje zračni promet.

IX. PRISTUP AERODROMSKIM INSTALACIJAMA

Članak 46.

(Pristup aerodromskim instalacijama)

- Pružatelji usluga opsluživanja na zemlji i korisnici aerodroma koji se samoopslužuju moraju da imaju pristup aerodromskim instalacijama u obimu koji je potreban za obavljanje njihovih djelatnosti.
- Ako operator aerodroma, tijelo javne vlasti ili pružatelj neke druge usluge koja je od značaja za rad aerodroma postavlja uvjete za pristup aerodromskim instalacijama, ti uvjeti moraju da budu primjereni, objektivni, transparentni i nediskriminatorni.
- Prostor koji služi pružanju usluga opsluživanja na zemlji razdjeljuje se na različite pružatelje usluga i korisnike aerodroma koji se samoopslužuju, uključujući nove subjekte na tom području, na način koji je potreban za ostvarenje njihovih prava, omogućujući poštenu i djelotvornu konkurenciju temeljenu na primjerenim, objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim pravilima i kriterijima.
- Ako korištenje aerodromskih instalacija podliježe naplati, kriteriji za naplatu moraju da budu određeni na temelju primjerenih, objektivnih, transparentnih i nediskriminatorskih kriterija.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE I STUPANJE NA SNAGU

Članak 47.

(Uzajamnost)

- BHDCA može potpuno ili djelomično ukinuti primjenu ovog pravilnika, po načelu reciprociteta, ako raspolaze saznanjima da druga država pravno ili faktički nije odobrila pružateljima usluga opsluživanja na zemlji iz Bosne i Hercegovine ili korisnicima aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge:
 - isti tretman koji imaju pružatelji usluga opsluživanja na zemlji i korisnici aerodroma koji samostalno obavljaju usluge opsluživanja na zemlji tih država u Bosni i Hercegovini;
 - isti tretman koji imaju pružatelji usluga opsluživanja na zemlji i korisnici aerodroma koji samostalno obavljaju usluge opsluživanja na zemlji s poslovnim sjedištem u toj državi;
 - isti tretman koji imaju pružatelji usluga opsluživanja na zemlji i korisnici aerodroma koji samostalno

- obavljaju usluge opsluživanja na zemlji iz trećih država.
- (2) Trećom državom iz stavka (1) ovog članka smatra se država koja nije potpisnica ECAA sporazuma.
 - (3) Ukoliko BHDCA ima saznanja da neka država potpisnica ECAA sporazuma postupa protivno stavku (1) ovog članka, BHDCA o tome obavješćuje Zajednički komitet ECAA sporazuma.
 - (4) Tek ako postupak pred Zajedničkim komitetom ECAA sporazuma završi bez rješenja, BHDCA može u potpunosti ili djelomično obustaviti ispunjenje obveza koje proizilaze iz primjene ovog pravilnika prema pružateljima zemaljskih usluga i korisnicima aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge iz te države.

Članak 48.

(Ostale odredbe)

Radi ispunjavanja ciljeva utvrđenih ovim pravilnikom aerodromski operator, pružatelji usluga opsluživanja na zemlji,

pružatelj usluga samoopsluživanja i korisnici aerodroma dužni su, pored zahtjeva sadržanih u ovom pravilniku, ispunjavati zahtjeve sadržane u zahtjevima ICAO, EASA, IATA, ECAC.

Članak 49.

(Stavljanje van snage)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o pružanju zemaljskih usluga na aerodromima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 13/13 i 70/16).

Članak 50.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-3-853-5/22

25. travnja 2023. godine

Banja Luka

Generalni ravnatelj
Čedomir Šušnjar, v. r.

PRILOG 1.

**ZAHTJEV ZA IZDAVANJE/IZMJENU/PRODUŽENJE VAŽENJA DOZVOLE ZA PRUŽANJE
USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI/DOZVOLE SAMOOPSLUŽIVANJA**

1. Podaci o podnosiocu zahtjeva	
Naziv podnosioca zahtjeva	
Sjedište (ulica i broj, grad, poštanski broj, država)	
Matični broj	PIB
Šifra djelatnosti	
Broj telefona	Broj faksa
Elektronička pošta	

2. Podaci o odgovornom licu	
Ime i prezime	
Funkcija	
Adresa (ulica i broj, grad, poštanski broj, država)	Broj telefona
	Posao
	Faks
	Mobilni
Elektronička pošta	
Datum	Potpis

3. Zahtjev za:	
Opsluživanje na zemlji	☐ Izdavanje ☐ Izmjena ☐ Produženje
Samoopsluživanje	☐ Izdavanje ☐ Izmjena ☐ Produženje
4. Aerodrom na kojem se pružaju ili će se pružati usluge	
5. Datum planiranog otpočinjanja pružanja usluga	

6. Usluga opsluživanja na zemlji za koju se podnosi zahtjev	Da	Ne
1. Administrativni poslovi i kontrola		
1.1. Predstavljanje kod lokalnih vlasti ili drugih subjekata i povezivanje s njima, isplate u ime korisnika aerodroma i osiguravanje poslovnog prostora za njihove predstavnike		
1.2. Kontrola utovara, slanje i primanje poruka i telekomunikacija		
1.3. Rukovanje, čuvanje i vođenje zapisa o opremi za utovar		
1.4. Bilo koja druga usluga kontrole prije, tijekom ili poslije leta i ostale administrativne usluge koje zahtijeva korisnik aerodroma		
2. Opsluživanje putnika		
2.1. Usluga ukrcavanja i iskrcavanja putnika obuhvata sve vrste obavješćivanja i pomoći pri dolasku, odlasku, transferu ili tranzitu putnika, uključujući obavješćivanje putnika o njihovim pravima, pregled putnih karata i putnih isprava, registraciju ručnog prtljaga i predatog prtljaga i njegov prijenos do prostora za razvrstavanje.		
3. Prihvat i oprema predatog prtljaga		
3.1. Usluga utovara i istovara prtljaga obuhvata rukovanje prtljagom u prostoru za razvrstavanje, razvrstavanje prtljaga, pripremu prtljaga za otpremu, utovar i istovar vozila ili sredstava kojima se prevozi ili prenosi prtljag od zrakoplova do prostora za razvrstavanje i obratno i prijevoz prtljaga iz prostora za razvrstavanje do prostora za podizanje prtljaga.		
4. Prihvat i otprema pošte i robe		
4.1. Za robu: fizičko rukovanje pri izvozu, prijevozu i uvozu robe, rukovanje robnim dokumentima, carinske procedure i provođenje svih procedura osiguravanja prema dogovoru strana ili prema zahtjevima okolnosti		

4.2. Za poštu: fizičko rukovanje dolaznom i odlaznom poštom, rukovanje poštanskim dokumentima i provođenje svih procedura osiguravanja prema dogovoru strana ili prema zahtjevima okolnosti		
5. Prihvati i otprema zrakoplova na platformi		
5.1. Navođenje zrakoplova na zemlji pri dolasku i odlasku		
5.2. Pomoć pri parkiranju zrakoplova i pribavljanje odgovarajućih sredstava		
5.3. Komunikacija između zrakoplova i pružatelja usluga na platformi		
5.4. Utovar i istovar zrakoplova, uključujući pribavljanje i rukovanje potrebnim sredstvima, kao i prijevoz posade i putnika između zrakoplova i terminala i prijevoz prtljaga između zrakoplova i terminala		
5.5. Pribavljanje i rukovanje odgovarajućim uređajima za startovanje motora		
5.6. Vuča ili izguravanje zrakoplova pri dolasku i odlasku, kao i pribavljanje i rukovanje odgovarajućim sredstvima		
5.7. Prijevoz, utovar hrane i pića u zrakoplov i istovar iz njega		
6. Opsluživanje zrakoplova		
6.1. Vanjsko i unutarnje čišćenje zrakoplova, servisiranje toaleta i opskrba vodom		
6.2. Grijanje i hlađenje putničke kabine, odstranjivanje snijega i leda, odleđivanje zrakoplova		
6.3. Preuređivanje putničke kabine odgovarajućom kabinskom opremom i skladištenje te opreme		
7. Opskrba zrakoplova gorivom i mazivom		
7.1. Organizacija i provođenje punjenja rezervoara gorivom i pražnjenja rezervoara, uključujući skladištenje goriva i kontrolu kvalitete i količine isporučenog goriva		
7.2. Dopuna ulja i drugih tekućina		
8. Održavanje zrakoplova		
8.1. Redoviti pretpoletni pregled		
8.2. Druge usluge održavanja koje zahtijeva korisnik aerodroma		
8.3. Nabava i administracija rezervnih dijelova i odgovarajuće opreme		
8.4. Ugovaranje odgovarajuće pozicije za parkiranje i/ili smještaj u hangaru		
9. Priprema leta i usluge za posadu		
9.1. Priprema leta na aerodromu polijetanja ili na drugoj točki		

9.2. Pomoć tijekom leta, uključujući preusmjeravanje zrakoplova, ako je potrebno		
9.3. Usluge poslije leta		
9.4. Usluga administriranja posade		
10. Prijevoz putnika i posade od zrakoplova i do zrakoplova		
10.1. Organiziranje i prijevoz posade, putnika, prtljaga, robe i pošte između različitih terminala na istom aerodromu, izuzimajući prijevoz između zrakoplova i bilo koje druge točke unutar prostora istog aerodroma		
10.2. Bilo koji poseban prijevoz koji zahtijeva korisnik aerodroma		
11. Opskrba zrakoplova hranom i pićem		
11.1. Povezivanje sa dobavljačima i administrativno upravljanje		
11.2. Skladištenje hrane i pića i opreme potrebne za njihovu pripremu		
11.3. Čišćenje opreme za pripremu hrane i pića		
11.4. Priprema i dostavljanje opreme, kao i zaliha pića i hrane		
<i>Napomena: * Naznačiti dio ili dijelove vrste ili podvrste usluge opsluživanja na zemlji ako se zahtjev za izdavanje dozvole odnosi samo na pojedine dijelove</i>		

12. Prilozi

- (1) Operativni priručnik
- (2) Program sigurnosti civilnog zrakoplovstva (ukoliko pružatelj zemaljskih usluga vrši primjenu sigurnosnih mjera, u skladu sa propisima koje donosi BHDCA iz oblasti sigurnosti civilnog zrakoplovstva)
- (3) Izjava o provođenju standarda i preporučene prakse o zaštiti okoliša
- (4) Najnovije interno finansijsko izvešće
- (5) Finansijsko izvešće za posljednje dvije godine (sa mišljenjem neovisnog revizora, ako je primjenjivo)
- (6) Poslovni plan (za najmanje prve tri godine poslovanja)
- (7) Potvrda o plaćenim porezima i doprinosima
- (8) Polica osiguranja odgovornosti iz djelatnosti
- (9) Spisak opreme i sredstava za pružanje usluga
- (10) Preslike dozvola, potvrda o obučenosti i certifikata osoblja
- (11) Dokaz o plaćenju administrativnoj pristojbi
- (12) Dokaz o plaćenju naknadi za izdavanje/izmjenu/produženje važenja dozvole za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja ili dozvole za samoopsluživanje

PRILOG 2.

Na temelju članka _____ Pravilnika o pružanju usluga opsluživanja na zemlji, generalni ravnatelj Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine izdaje

DOZVOLA ZA PRUŽANJE USLUGA OPSLUŽIVANJA NA ZEMLJI
(CERTIFICATE FOR GROUNDHANDLING)

Broj:

Number:

(Naziv pružatelja usluga opsluživanja na zemlji i sjedište)

(Supplier of groundhandling services, name and place of business)

Ova dozvola važi za sljedeće vrste/podvrste usluga opsluživanja na zemlji:
This certificate is valid for the following categories/subcategories of groundhandling services:

Datum izdavanja
Date of issue

Datum važenja
Valid until

Generalni ravnatelj

Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine
Director general of the Bosnia and Herzegovina Directorate for Civil Aviation

PRILOG 3.

Na temelju članka _____ Pravilnika o pružanju usluga opsluživanja na zemlji („Službeni glasnik BiH“ broj: _____), generalni ravnatelj Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine izdaje

DOZVOLU ZA SAMOOPSLUŽIVANJE
(CERTIFICATE FOR SELF - HANDLING)

Broj:

Number:

(Naziv pružatelja samoopsluživanja i sjedište)
(Supplier of self-handling, name and place of business)

Ova dozvola važi za sljedeće vrste/podvrste usluga opsluživanja na zemlji:
This certificate is valid for the following categories/subcategories of groundhandling services:

Datum izdavanja
Date of issue

Datum važenja
Valid until

Generalni ravnatelj

Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine
Director general of the Bosnia and Herzegovina Directorate for Civil Aviation